

PROSLAVA STOLETNIČE ROJSTVA ANTONA MELIKA (1. 1. 1890 - 8. 6. 1966)

Proslava, ki je bila 17. januarja 1990 v dvorani Slovenske akademije znanosti in umetnosti pod pokroviteljstvom predsedstva SAZU in Izvršnega sveta republiške skupščine, je prva po Melikovi smrti l. 1966 osvetlila njegov doprinos k slovenski in jugoslovanski geografiji. Pokazala je, kaj od njegove literarne zapuščine ima veljavo še za današnjo rabo. Pobudo za to dobro obiskano proslavo je dala Zveza geografskih društev Slovenije. Organizacijski odbor so sestavljali zastopniki vseh geografskih ustanov, vključno z Inštitutom za raziskovanje krasa ZRC SAZU, koordiniral pa ga je pisec teh vrstic s pomočjo tajnice bibliotekarke Mojce Dolgan Petričeve. Tehnično je proslavo izpeljal Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU.

Prisotne so pozdravili predsednik SAZU akad.dr. Janez Milčinski, rektor ljubljanske univerze prof.dr. Boris Sket, direktor ZRC SAZU zn. svetnik. dr. Mitja Zupančič, predsednica Zveze zgodovinskih društev Slovenije doc.dr. Darja Mihelič in predsednik Slovenske Maticе univ.doc.dr. Vasko Simoniti. V delovnem delu proslave so referenti osvetlili najprej Melikov doprinos h geografiji. Po uvodnem referatu o Antonu Meliku in kako je na njegovo delovanje vplival čas (I. Gams), je univ. prof.dr. V.Rogič orisal, kakšen odmev so imeli Melikovi priročniki in učbeniki o Jugoslaviji v jugoslovanski geografiji izven Slovenije. Ker je bil Anton Melik po srcu in po obsegu njegove bibliografije prvenstveno regionalni geograf Slovenije, referatu o Meliku-regionalnem geografu (I. Gams) ni manjkalo snovi za trditev, da slavljeneec ni bil le prvi slovenski univerzitetni učitelj geografije, ampak je pri nas tudi prvi uveljavljal znanstveni koncept regionalne geografije, kot ga pojmuje mo danes. Sledili so referati zn. svetnika dr. Petra Habiča o Melikovem doprinosu k geomorfologiji in krasoslovju, dr. Danila Furlana o Meliku kot klimatologu in dop. člana SAZU dr.I. Vrišerja o temi Anton Melik in slovenska naselja. Za geografi so se za govorniškimi odrom zvrstili zastopniki sorodnih panog. Zn. svet. dr. Tone Cevc je prikazal Melikov doprinos k slovenski etnologiji, univ. prof. dr. Ignacij Voje pa je govoril o pomenu Melikovih zgodovinskih učbenikov. Kot zadnji se je Antona Melika kot reformatorskega dolgoletnega predsednika Slovenske matice spomnil akad.dr. Franc Bernik. Žal se vabilom niso odzvali politiki, da bi osvetlili še to področje povojnega Melikovega udejstvovanja.

Čeprav v referatih ni manjkalo navajanja, kaj vse je v Melikovi zapuščini zapadlo zastaranju, je proslava izzvenela vendarle v oceni, da je bil Melikov doprinos k napredku geografije in etnologije enkrat in trajen in da so zlasti njegova regionalno-geografska dela še danes nepogrešljiva za pridobivanje osnovnega znanja o Sloveniji.

Negeografski referati so v tem celo presegali geografske. Ker je slovenska javnost le dober mesec prej proslavljala 300 letnico izida Valvasorjeve Slave vojvodine Kranjske, so časopisna obvestila o Melikovi proslavi tudi v javnosti utrdila sloves o širini Melikovega delovanja, saj sta dve izšli pod naslovom Anton Melik - Valvasor dvajsetega stoletja.

Ivan Gams